**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____Наталія СИЗОНЕНКО
02 вересня 2024 року

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

# УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарія
освітній ступінь магістр
факультет ветеринарної медицини

Полтава
2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Мова викладання державна.

Розробник: Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету.

02 вересня 2024 року

_____ Наталія СИЗОНЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри германської і української філології
протокол від 02 вересня 2024 р. № 1.

Погоджено гарантом освітньої програми Ветеринарна медицина

«02.» вересня 2024 року _____ Борис КИРИЧКО

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Ветеринарна медицина» _____ Надія ДМИТРЕНКО

протокол від 02.09. 2024 року № 1

©ПДАУ, 2024 рік

## 1. Опис навчальної дисципліни

| Елементи характеристики | Денна форма здобуття освіти |
|---|---|
| Загальна кількість годин | 90 |
| Кількість кредитів | 3 |
| Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова) | обов'язкова |
| Рік навчання (шифр курс) | I (211ВЕТ_мд_2024) |
| Семестр | 1 |
| Лекції (годин) | 16 |
| Практичні (годин) | 14 |
| Самостійна робота (годин) | 60 |
| Форма семестрового контролю | екзамен |

## 2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

## 3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Українська мова (шкільний курс).

## 4. Компетентності:

- загальні:

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК13. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК17. Здатність працювати і команді та навички міжособистісної взаємодії

## 5. Програмні результати навчання:

ПРН21. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності.
ПРН23. Володіти навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

## Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

| **Програмний результат навчання** *(визначений освітньою програмою)* | **Очікувані результати навчання навчальної дисципліни** |
|---|---|
| ПРН21. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності. | Застосовувати норми української літературної мови під час усної і писемної фахової комунікації. |
| | Аналізувати тексти різних стилів і жанрів, визначати їхню специфіку. |
| | Знати основні вимоги до оформлення ділової документації державною мовою. |
| | Розуміти специфіку індивідуальних та колективних форм фахового спілкування. |
| ПРН23. Володіти навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. | Уміти шукати нову інформацію, самостійно опановувати нові навички, |
| | Інтерпретувати інформацію й генерувати нові ідеї. |

## 6. Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, кейс-метод, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

## 7. Програма навчальної дисципліни:

**Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови**

Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови, мовні норми. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови. Типи словників і їх роль у підвищенні мовленнєвої культури. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

**Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні**

Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних та експресивних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

**Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності**

Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.

**Тема 4. Риторика і мистецтво презентації**

Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.

Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні й комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

**Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем**

Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні (бесіди, співбесіда з роботодавцем, телефонна розмова) та колективні форми фахового спілкування (нарада, збори, перемовини, дискусія, «мозковий штурм»).

**Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування**

Класифікація документів. Реквізити та правила їх оформлення. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.

Укладання документів з кадрово-контрактних питань: резюме, характеристика, рекомендаційний лист, заява, автобіографія, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.

Укладання довідково-інформаційних документів: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службова записка, довідка, протокол, витяг із протоколу.

Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Різні типи листів.

**Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія**

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлювання результатів наукової діяльності: план, тези, конспект, анотація, реферат. Основні вимоги до написання наукової статті, виконання та оформлювання курсової роботи. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.

Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники. Особливості редагування наукових текстів.

## Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

| Назви тем | Кількість годин | | | |
|---|---|---|---|---|
| | денна форма 211ВЕТ_мд_2024 | | | |
| | усього | серед них | | |
| | | л | п | с.р. |
| Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови | **8** | 2 | - | 6 |
| Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні | **12** | 2 | 2 | 8 |
| Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності | **12** | 2 | 2 | 8 |
| Тема 4. Риторика і мистецтво презентації | **12** | 2 | 2 | 8 |
| Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем | **12** | 2 | 2 | 8 |
| Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування | **12** | 2 | 2 | 8 |
| Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія | **22** | 4 | 4 | 14 |
| **Усього годин** | **90** | **16** | **14** | **60** |

## 8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

## Теми практичних занять

| Назва теми | Кількість годин |
|---|---|
| | денна форма (211ВЕТ_мд_2024) |
| Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні | 2 |
| Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності | 2 |
| Тема 4. Риторика і мистецтво презентації | 2 |
| Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем | 2 |
| Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування | 2 |
| Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія | 4 |
| **Разом** | **14** |

## Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

## 9. Теми самостійної роботи

| Назва теми | Кількість годин |
|---|---|
| | денна форма (211ВЕТ_мд_2024) |
| Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови | 6 |
| Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні | 8 |
| Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності | 8 |
| Тема 4. Риторика і мистецтво презентації | 8 |
| Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем | 8 |
| Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування | 8 |
| Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія | 14 |
| **Разом** | **60** |

## 10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

## 11. Оцінювання результатів навчання

| Програмні результати навчання/результати навчання | Форми контролю програмних результатів навчання/результатів навчання |
|---|---|
| ПРН21. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності.<br>ПРН23. Володіти навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. | *Поточний контроль:* навчальні завдання, розв'язання тесту (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи), командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи). *Семестровий контроль:* екзамен. |

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

## Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

| Назва теми/Форма семестрового контролю | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти | | | | Разом |
|---|---|---|---|---|---|
| | Розв'язання тестів (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи) | навчальні завдання | командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи) | Екзамен | |
| Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови | | - | - | - | - |
| Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні | | 5 | | - | ***5*** |
| Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності | 20 | 5 | | - | ***25*** |
| Тема 4. Риторика і мистецтво презентації | - | 5 | | - | ***5*** |
| Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем | - | 5 | | - | ***5*** |
| Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування | - | 5 | | - | ***5*** |
| Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія | - | 10 | 25 | - | ***35*** |
| ***Екзамен*** | | | | **20** | ***20*** |
| ***Разом*** | **20** | **35** | **25** | **20** | ***100*** |

## Шкала та критерії оцінювання практичних завдань

| **Тип / опис завдання** | **Кількість балів** | **Критерії оцінювання** |
|---|---|---|
| **Виконання навчальних завдань практичного характеру. 5 балів×7 завдань.** | **5 балів** | Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **4 бали** | практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **3 бали** | практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **1-2 бали** | практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє |

| | | |
|---|---|---|
| | | вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **0 балів** | практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |

## Шкала та критерії оцінювання розв'язання тестів (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)

**16 – 20 балів –** здобувач вищої освіти вправно володіє та застосовує знання державної мови; демонструє набуті теоретичні знання; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно;

**10 – 15 балів** – здобувач вищої освіти володіє та частково застосовує знання державної мови; частково демонструє набуті теоретичні знання; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно;

**5 – 9 балів –** здобувач вищої освіти фрагментарно застосовує знання державної мови; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; демонструє фрагментарні теоретичні знання;

**0 – 4 бали** – здобувач вищої освіти не володіє та не застосовує знання державної мови; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не застосовує набуті теоретичні знання.

## Шкала та критерії оцінювання командної гри (за результатами виконання завдань самостійної роботи)

| **Тип / опис завдання** | **Кількість балів** | **Критерії оцінювання** |
|---|---|---|
| **Виконання завдань практичного характеру. 5 балів×5 завдань.** | **5 бали** | практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **4 бали** | практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **3 бали** | практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **1-2 бали** | практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичні знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; виявляє недостатній рівень розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |
| | **0 балів** | практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності |

| | | |
|---|---|---|
| | | за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. |

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені**

**16 – 20 балів** – здобувач вищої освіти вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

**10 – 15 балів** – здобувач вищої освіти володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

**5 – 9 балів** – здобувач вищої освіти частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

**0 – 4 бали** – здобувач вищої освіти не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

## 12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проєктор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна.

## 13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів складання та перескладання:* усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал. Відповідно до п.3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету . https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

- *щодо академічної доброчесності:* списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist

- *щодо відвідування занять:* відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

- *щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти:* на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf

- *щодо оскарження результатів навчання:* оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

## 14. Рекомендовані джерела інформації

### Основні

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Дедухно А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувач вищої освіти аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
3. Климова К. Я. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник для здобувачів вищої освіти та викладачів-словесників. Житомир : Вид-во Поліського національного університету, 2020. 260 с.
4. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Українська мова (за професійним спрямуванням) : посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василишин та ін. Львів, 2020. 324 с.
6. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

### Допоміжні

1. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах : підручник / Л. Є. Азарова, Л. А. Радомська. Вінниця : ВНТУ, 2022. 200 с.
2. Дедухно А. В. Лінгвофункціональний аспект мовленнєвих актів привітань. Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка). С. 316–324.
3. Мамич М. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник. 3-тє вид., доповнене і перероблене. Одеса : Фенікс, 2023. 86 с.
4. Мокляк О. Запозичення як джерело формування сучасного молодіжного сленгу. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти* : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 16–17 лютого 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 104–107.
5. Сизоненко Наталія, Антонюк Марина. Лінгвальна репрезентація лексико-семантичних груп *КРАЇНА-ВОРОГ, ВОРОЖІ ВІЙСЬКА, ОЧІЛЬНИК КРАЇНИ-ВОРОГА* в публіцистично-політичному дискурсі. *Вісник науки та освіти.* 2023. № 4 (10). С. 169–180.
6. Сизоненко Наталія. Синтаксичні засоби експресивності (на матеріалі українських наукових статей із психології). *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Полтава, 21 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 139–142.
7. Сизоненко Н. М. Застосування кейс-технології для набуття практичних навичок з української мови за професійним спрямуванням. *Соціальногуманітарні проблеми XXI століття: актуальність, багатополярність, перспективи розвитку: матеріали II наук.-практ. конф.,* м. Полтава, 27 листоп. 2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2023. С. 31–36.
8. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки).* 2022. № 2(350). С. 25–32.
9. Сизоненко Н., Пабат В. Проблемно-ситуативні завдання як засіб формування

мовнокомунікативної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей та іноземних студентів закладів вищої освіти. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія* / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С.241–250

10. Сизоненко Н., Шаравара Т. Мовні ресурси тактики покликання на авторитет у наукових статтях. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.).* Полтава : ПДАУ, 2023. С. 46–50. 80.

11. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

**Інформаційні ресурси**

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : http://www.slovnyk.net

2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info .

3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text

4. Український правопис. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf